

**PROGRAM KURSU KWALIFIKACYJNEGO
W DZIEDZINIE
PIEŁĘGNIARSTWA PSYCHIATRYCZNEGO
dla pielęgniarek**

**Zatwierdził
Minister Zdrowia**

19. 08. 2015

Warszawa, dnia .....

z upoważnienia
MINISTRA ZDROWIA
PODSEKRETAŃ SZTANU

Cezary Cieślukowski

Warszawa 2015

PROGRAM PRZYGOTOWANY PRZEZ ZESPÓŁ PROGRAMOWY W SKŁADZIE¹

1. **dr n. med. Aleksandra Cieślik** – Przewodnicząca Zespołu; Zakład Pielęgniarstwa Neurologicznego i Psychiatrycznego Katedry Neurologii Wydział Nauk o Zdrowiu, Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach
2. **dr n. med. Krzysztof Opozda** – Zakład Pielęgniarstwa Psychiatrycznego w Katedrze Pielęgniarstwa Zachowawczego Wydział Nauk o Zdrowiu Collegium Medicum im. L. Rydygiera w Bydgoszczy, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
3. **mgr Alina Pitucha** – Zakład Pielęgniarstwa Psychiatrycznego Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny w Lublinie
4. **dr n. med. Katarzyna Wojtas** – Zakład Pielęgniarstwa Klinicznego Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum

RECENZENCI PROGRAMU

1. **prof. dr hab. n. med. Bartosz Łoza** – Klinika Psychiatrii WUM, Mazowieckie Specjalistyczne Centrum Zdrowia im. prof. Jana Mazurkiewicza w Pruszkowie
2. **prof. nadzw. dr hab. n. hum. Ewa Wilczek-Rużyczka** – Konsultant Krajowy w dziedzinie pielęgniarstwa psychiatrycznego, Katedra Psychologii Zdrowia, Wydział Psychologii i Nauk Humanistycznych, Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego

---

¹ Powołany Zarządzeniem Dyrektora Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych Nr 61/13 z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie powołania Zespołu do spraw Opracowania Programu Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych.

1. ZAŁOŻENIA ORGANIZACYJNO-PROGRAMOWE

Rodzaj kształcenia

Kurs kwalifikacyjny jest to rodzaj kształcenia, który zgodnie z ustawą z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2014 r., poz. 1435, z późn. zm.) ma na celu uzyskanie przez pielęgniarkę lub położną wiedzy i umiejętności do udzielania określonych świadczeń zdrowotnych wchodzących w zakres danej dziedziny pielęgniarstwa lub dziedziny mającej zastosowanie w ochronie zdrowia.

Efekty kształcenia wskazane w programie kursu kwalifikacyjnego w dziedzinie **pielęgniarstwa psychiatrycznego, dla pielęgniarek** są dla organizatora i uczestnika kształcenia obowiązkowym elementem programu. Osiągnięcie wskazanych efektów kształcenia gwarantuje, że każdy uczestnik kursu kwalifikacyjnego będzie posiadać takie same kwalifikacje, niezależnie od miejsca ukończenia kształcenia, podmiotu organizującego kształcenie oraz systemu kształcenia.

Cel kształcenia

Uzyskanie przez pielęgniarkę specjalistycznych kwalifikacji do udzielania określonych świadczeń zdrowotnych wchodzących w zakres dziedziny pielęgniarstwa psychiatrycznego.

Czas trwania kształcenia

Łączna liczba godzin przeznaczonych na realizację programu kursu kwalifikacyjnego w kontakcie z wykładowcą/opiekunem stażu wynosi **310** godzin dydaktycznych:

zajęcia teoretyczne – **130** godzin,

zajęcia praktyczne – **180** godzin.

Organizator kształcenia w porozumieniu z kierownikiem, ma prawo dokonać modyfikacji czasu trwania zajęć w wymiarze nie większym niż 20%. Oznacza to, że 80% czasu przeznaczonego na realizację poszczególnych modułów nie podlega zmianie. Wskazane 20%, **co stanowi nie więcej niż 62 godziny, może być wykorzystane na samokształcenie.**

Sposób organizacji

Za przebieg i organizację kursu kwalifikacyjnego odpowiedzialny jest organizator kształcenia.

Planując realizację kształcenia, organizator powinien:

1. Opracować regulamin organizacyjny kursu kwalifikacyjnego, który w szczególności określa:
  - organizację;
  - zasady i sposób naboru osób;
  - prawa i obowiązki osób uczestniczących;
  - zakres obowiązków kadry dydaktycznej prowadzącej nauczanie teoretyczne i praktyczne;
  - zasady przeprowadzenia egzaminu końcowego.
2. Powołać kierownika kursu kwalifikacyjnego.

Do zadań kierownika kursu oprócz zadań określonych w przepisach Ministra Zdrowia z tego zakresu powinno należeć:

- współdecydowanie o doborze kadry dydaktycznej;
  - przedstawienie uczestnikom kursu: celu, programu i organizacji kształcenia;
  - ocenianie placówek szkolenia praktycznego wg specyfiki i organizacji zajęć;
  - pomaganie w rozwiązywaniu problemów;
  - udzielanie indywidualnych konsultacji uczestnikom kursu;
  - zbieranie i analizowanie opinii o przebiegu kursu.
3. Przeprowadzić postępowanie kwalifikacyjne.
  4. Powołać wykładowców posiadających kwalifikacje określone w programie kursu.

5. Powołać w uzgodnieniu z kierownikiem kursu opiekunów szkolenia praktycznego, którzy powinni być merytorycznymi pracownikami placówek, w których odbywa się szkolenie praktyczne. Do zadań opiekuna szkolenia praktycznego należy:
  - instruktaż wstępny (zapoznanie z celem szkolenia praktycznego, z organizacją pracy, wyposażeniem placówki, jej personelem, zakresem udzielanych świadczeń i in.);
  - instruktaż bieżący (organizacja i prowadzenie zajęć, kontrola nad ich prawidłowym przebiegiem, pomoc w rozwiązywaniu problemów i in.);
  - instruktaż końcowy (omówienie i podsumowanie zajęć, zaliczenie świadczeń zdrowotnych określonych w programie kształcenia, ocena uzyskanych wiadomości i umiejętności).
6. Zapewnić bazę dydaktyczną do szkolenia teoretycznego, dostosowaną do liczby uczestników kursu.
7. Zapewnić środki dydaktyczne, o których mowa w programie poszczególnych modułów.
8. Dobrać placówki stażowe zgodnie z planem nauczania, w których możliwe będzie zdobywanie umiejętności niezbędnych do wykonywania określonych świadczeń zdrowotnych.
9. Posiadać wewnętrzny system monitorowania jakości kształcenia.

Sposób sprawdzania efektów kształcenia

W toku realizacji programu przewiduje się ocenianie:

1. Bieżące – rozumiane jako zaliczanie poszczególnych modułów (sprawdzenie stopnia opanowania wiedzy i umiejętności będących przedmiotem nauczania teoretycznego i praktycznego, w tym świadczeń zdrowotnych przewidzianych w programie kształcenia).
2. Końcowe – zgodnie z ustawą z dnia 15 lipca 2011 r. *o zawodach pielęgniarki i położnej* (Dz. U. z 2014 r., poz. 1435, z późn. zm.), kurs kwalifikacyjny kończy się egzaminem teoretycznym, przeprowadzonym w formie pisemnej lub ustnej, albo egzaminem praktycznym.
Rodzaj egzaminu i formę egzaminu teoretycznego ustala organizator kształcenia, z uwzględnieniem dziedziny, w jakiej prowadzony jest kurs kwalifikacyjny.

2. OGÓLNE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Zaświadczenie o ukończeniu kursu kwalifikacyjnego w dziedzinie *pielęgniarstwa psychiatrycznego* otrzymuje pielęgniarka, która:

1) w zakresie wiedzy posiada:

- wiedzę z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia psychicznego;
- wiedzę z zakresu regulacji prawnych i norm etycznych odnoszących się do udzielania świadczeń zdrowotnych wobec osób z zaburzeniami psychicznymi

2) w zakresie umiejętności potrafi:

- komunikować się z pacjentem z zaburzeniami psychicznymi, jego rodziną i zespołem terapeutycznym;
- realizować opiekę pielęgniarską nad chorym z zaburzeniami psychicznymi zgodnie z założeniami procesu pielęgnowania;
- zinterpretować zachowania pacjenta wynikające z objawów psychopatologicznych;
- współpracować z zespołem terapeutycznym;
- podejmować działania rehabilitacyjne wobec pacjentów z zaburzeniami psychicznymi/aktywnie uczestniczyć w zespole opieki środowiskowej

3) w zakresie kompetencji społecznych:

- szanuje godność i autonomię pacjenta bez względu na jego wiek, płeć, niepełnosprawność, orientację seksualną oraz pochodzenie narodowe i etniczne;

- współpracuje z pacjentem, jego rodziną i członkami zespołu terapeutycznego;
- ponosi odpowiedzialność za wykonywanie świadczeń zdrowotnych w toku sprawowania opieki nad pacjentem z zaburzeniami psychicznymi;
- aktualizuje wiedzę i umiejętności w zakresie opieki nad pacjentem z zaburzeniami psychicznymi.

3. SZCZEGÓŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

W zakresie wiedzy uczestnik kursu:

- W1. omawia podstawowe akty prawne obowiązujące w psychiatrii;
- W2. omawia prawa pacjenta w kontekście Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego;
- W3. charakteryzuje zadania pielęgniarki wynikające z Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego;
- W4. omawia wskazania, formy i sposób dokumentowania przymusu bezpośredniego;
- W5. omawia związek między komunikowaniem się w zespole terapeutycznym a komunikowaniem się z pacjentem z zaburzeniami psychicznymi;
- W6. uzasadnia znaczenie autentyczności, tolerancji, akceptacji i empatii w komunikowaniu się z osobą z zaburzeniami psychicznymi;
- W7. przedstawia cele komunikowania się z osobą z zaburzeniami psychicznymi;
- W8. omawia techniki komunikowania się z osobami z zaburzeniami psychicznymi;
- W9. omawia bariery w komunikacji z osobą z zaburzeniami psychicznymi;
- W10. definiuje pojęcie: promocja zdrowia psychicznego, psychoprofilaktyka;
- W11. wymienia podstawowe zadania promocji zdrowia psychicznego;
- W12. omawia cele prewencji I, II, III i IV stopnia w zakresie zdrowia psychicznego;
- W13. charakteryzuje założenia Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego;
- W14. charakteryzuje pojęcie wypalenia zawodowego i czynniki zapobiegające jego rozwojowi;
- W15. charakteryzuje pojęcie mobbingu i działania jemu zapobiegające;
- W16. wymienia przyczyny wybranych zaburzeń psychicznych;
- W17. charakteryzuje obraz kliniczny wybranych zaburzeń psychicznych;
- W18. charakteryzuje przebieg zaburzeń psychicznych i rokowanie;
- W19. omawia stosowane w praktyce metody leczenia osób z zaburzeniami psychicznymi;
- W20. charakteryzuje specyfikę pracy pielęgniarki w oddziale psychiatrycznym;
- W21. charakteryzuje udział pielęgniarki w różnych metodach leczenia osób z zaburzeniami psychicznymi;
- W22. wymienia źródła informacji o osobie z zaburzeniami psychicznymi;
- W23. omawia wybrane modele pielęgnowania w odniesieniu do osób z zaburzeniami psychicznymi;
- W24. ocenia zasoby indywidualne i społeczne pacjenta z zaburzeniami psychicznymi;
- W25. charakteryzuje zasady rehabilitacji psychiatrycznej;
- W26. charakteryzuje rodzaje treningów umiejętności społecznych.

W zakresie umiejętności uczestnik kursu potrafi:

- U1. przestrzegać w praktyce zawodowej aktów prawnych obowiązujących w psychiatrii;
- U2. stosować różne formy przymusu bezpośredniego;
- U3. komunikować się z zespołem terapeutycznym w sposób zapewniający przepływ informacji;
- U4. stosować techniki komunikowania terapeutycznego w relacji z pacjentem w różnym wieku i z różnymi zaburzeniami psychicznymi;

- U5. rozpoznawać bariery w procesie komunikowania się z osobą z zaburzeniami psychicznymi;
- U6. nawiązać i podtrzymywać relację terapeutyczną w oparciu o tolerancję, akceptację i empatię z pacjentem w różnym wieku i z różnymi zaburzeniami psychicznymi;
- U7. rozpoznawać potrzeby w zakresie zdrowia psychicznego;
- U8. identyfikować czynniki zagrażające zdrowiu psychicznemu;
- U9. podejmować działania promujące zdrowie psychiczne;
- U10. realizować działania w ramach profilaktyki zaburzeń psychicznych I, II, III i IV stopnia;
- U11. kształtować umiejętności zapobiegające wystąpieniu wypalenia zawodowego;
- U12. podejmować działania zapobiegające mobbingowi;
- U13. ocenić stan psychiczny osoby z zaburzeniami psychicznymi;
- U14. rozpoznać stany zagrożenia życia u osoby z zaburzeniami psychicznymi;
- U15. interpretować zachowania pacjenta wynikające z objawów psychopatologicznych;
- U16. rozpoznać objawy zwiastujące pogorszenie stanu psychicznego pacjenta;
- U17. nawiązać kontakt terapeutyczny z osobą z zaburzeniami psychicznymi;
- U18. aktywnie uczestniczyć w pracach zespołu terapeutycznego w planowaniu oddziaływań wobec pacjenta zgodnie z kompetencjami zawodowymi;
- U19. współuczestniczyć w procesie diagnostycznym chorego (przygotowanie do badań, asystowanie w trakcie ich wykonywania, zapewnienie opieki po badaniach diagnostycznych);
- U20. gromadzić dane na temat stanu chorego;
- U21. formułować diagnozę pielęgniarską wobec pacjenta z zaburzeniami psychicznymi;
- U22. realizować indywidualny plan opieki pielęgniarskiej nad pacjentem z zaburzeniami psychicznymi zgodnie z obowiązującymi standardami;
- U23. wykorzystywać wybrane modele pielęgnowania w odniesieniu do osób z zaburzeniami psychicznymi w różnym wieku;
- U24. uczestniczyć w realizacji programów terapeutycznych pacjenta;
- U25. motywować chorego do współpracy w procesie terapeutycznym;
- U26. planować opiekę nad pacjentem z zaburzeniami psychicznymi z uwzględnieniem optymalnych oddziaływań psychospołecznych zależnie od aktualnej sytuacji zdrowotnej chorego;
- U27. ustalać deficyty i zakres samodzielności osoby z zaburzeniami psychicznymi w środowisku domowym;
- U28. prowadzić wybrane treningi z zakresu samoobsługi samodzielnie lub we współpracy z innymi członkami zespołu terapeutycznego;
- U29. prowadzić psychoedukację osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin w środowisku domowym;
- U30. podejmować działania psychoedukacyjne w środowisku rodzinnym chorego zmierzające do eliminowania trudności będących następstwem choroby.

W zakresie kompetencji społecznych uczestnik kursu:

- K1. dba o wizerunek i godność swojego zawodu;
- K2. systematycznie podnosi swoje kwalifikacje zawodowe;
- K3. współpracuje w zespole terapeutycznym celem zapewnienia pacjentowi z zaburzeniami psychicznymi opieki na najwyższym poziomie;
- K4. ponosi odpowiedzialność za działania podejmowane w stosunku do pacjenta i jego rodziny;
- K5. prezentuje postawę akceptacji i tolerancji wobec osób z zaburzeniami psychicznymi;
- K6. uczestniczy w pracy własnej zespołu terapeutycznego.

4. PLAN NAUCZANIA

Lp.	Nazwa modułu	Liczba godzin teorii	Miejsce realizacji stażu	Liczba godzin stażu	Łączna liczba godzin kontaktowych
I	Uwarunkowania prawne w psychiatrii	10	-	-	10
II	Komunikowanie interpersonalne z pacjentem z zaburzeniami psychicznymi	20	-	-	20
III	Ochrona zdrowia psychicznego	20	Poradnia zdrowia psychicznego (PZP)	21	41
IV	Klinika wybranych zaburzeń psychicznych i metody ich leczenia oraz opieka pielęgnarska nad pacjentami z zaburzeniami psychicznymi	60	Oddział psychiatryczny dla dorosłych	49	179
			Oddział psychiatryczny dla dzieci i młodzieży	35	
			Oddział dzienny psychiatryczny	35	
V	Rehabilitacja psychiatryczna i psychiatria środowiskowa	20	Stacjonarny oddział rehabilitacji psychiatrycznej albo Oddział/zespół leczenia środowiskowego	40	60
Łącznie		130		180	310*

* Organizator kształcenia w porozumieniu z kierownikiem, ma prawo dokonać modyfikacji czasu trwania zajęć w wymiarze nie większym niż 20%. Oznacza to, że 80% czasu przeznaczanego na realizację poszczególnych modułów nie podlega zmianie. Wskazane 20%, **co stanowi nie więcej niż 62 godziny, może być wykorzystane na samokształcenie.**

5. MODUŁY KSZTAŁCENIA**5.1. MODUŁ I**

Nazwa modułu	UWARUNKOWANIA PRAWNE W PSYCHIATRII
Cel kształcenia	Uzupełnienie wiedzy z zakresu aktów prawnych obowiązujących w psychiatrii.
Efekty kształcenia dla modułu	<p>W wyniku kształcenia uczestnik kursu:</p> <p>W zakresie wiedzy:</p> <p>W1. omawia podstawowe akty prawne obowiązujące w psychiatrii;</p> <p>W2. omawia prawa pacjenta w kontekście Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego;</p> <p>W3. charakteryzuje zadania pielęgniarki wynikające z Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego;</p> <p>W4. omawia wskazania, formy i sposób dokumentowania przymusu bezpośredniego.</p> <p>W zakresie umiejętności potrafi:</p> <p>U1. przestrzegać w praktyce zawodowej aktów prawnych obowiązujących w psychiatrii;</p> <p>U2. stosować różne formy przymusu bezpośredniego.</p> <p>W zakresie kompetencji społecznych:</p> <p>K1. dba o wizerunek i godność swojego zawodu;</p> <p>K2. systematycznie podnosi swoje kwalifikacje zawodowe.</p>
Kwalifikacje osób prowadzących kształcenie	<p>Wykładowcą może być osoba mająca nie mniej niż 5-letni staż zawodowy w przedmiotowej dziedzinie, doświadczenie dydaktyczne oraz spełnia co najmniej jeden z warunków:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pielęgniarka: <ol style="list-style-type: none"> 1) posiada stopień naukowy, co najmniej doktora; 2) posiada tytuł magistra pielęgniarstwa i ukończony kurs kwalifikacyjny w dziedzinie pielęgniarstwa psychiatrycznego; 3) posiada tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa psychiatrycznego. 2. Posiada ukończone studia wyższe na kierunku mającym zastosowanie w ochronie zdrowia lub inne merytoryczne kwalifikacje niezbędne do realizacji wybranych zagadnień, tj.: lekarz z tytułem specjalisty w dziedzinie psychiatrii, rzecznik praw pacjenta szpitala psychiatrycznego.
Wymagania wstępne	–

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIEŁĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału prowadzącego zajęcia	Wykłady –10 godz.
Nakład pracy uczestnika kursu	<p>Udział w zajęciach (godziny kontaktowe): 10 godz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykłady – 10 godz. <p>Praca własna uczestnika kursu: 20 godz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • opanowanie materiału wymaganego do zaliczenia modułu – 20 godz. <p>Łącznie nakład pracy uczestnika kursu: 30 godz.</p>
Stosowane metody dydaktyczne	Wykład informacyjny.
Stosowane środki dydaktyczne	Rzutnik multimedialny.
Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu	<p>W zakresie wiedzy i umiejętności: Test jednokrotnego wyboru, składający się z 25 pytań (możliwość 4 dystraktorów). Kryterium zaliczenia: zaliczenie na podstawie uzyskania minimum 70% poprawnych odpowiedzi (tj. minimum 17 pkt). W zakresie kompetencji społecznych Samoocena.</p>
Treści modułu kształcenia	<p>1. Uwarunkowania prawne w psychiatrii (10 godz.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r., z późn. zm. (5 godz.) 1.2. Zadania pielęgniarki wynikające z ustawy o ochronie zdrowia psychicznego (2 godz.) 1.3. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie sposobu stosowania i dokumentowania zastosowania przymusu bezpośredniego oraz dokonywania oceny zasadności jego stosowania (3 godz.): <ol style="list-style-type: none"> a) definicja przymusu bezpośredniego; b) formy przymusu bezpośredniego; c) wskazania do stosowania przymusu bezpośredniego; d) możliwe następstwa stosowania przymusu bezpośredniego; e) dokumentacja przymusu bezpośredniego; f) rola i zadania pielęgniarki w zakresie stosowania przymusu bezpośredniego.

<p>Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu</p>	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wilczek-Rużyczka E.: <i>Podstawy pielęgniarstwa psychiatrycznego</i>. Wyd. Czelej, Lublin 2007. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Górna K., Jaracz K., Rybakowski J. (red.): <i>Psychiatria</i>. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2012 <p>Akty prawne (odzwierciedlające aktualny stan prawny):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz.1375, z późn. zm.) 2. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie sposobu stosowania i dokumentowania zastosowania przymusu bezpośredniego oraz dokonywania oceny zasadności jego zastosowania (Dz. U. z 2012 r., poz. 740)
<p>Wymiar, zasady i forma odbywania staży, w przypadku, gdy program kształcenia przewiduje</p>	<p>Nie dotyczy.</p>

5.2. MODUŁ II

Nazwa modułu	KOMUNIKOWANIE INTERPERSONALNE Z PACJENTEM Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI
Cel kształcenia	Przygotowanie pielęgniarki do efektywnego komunikowania się z osobą z zaburzeniami psychicznymi i jej rodziną.
Efekty kształcenia dla modułu	<p>W wyniku kształcenia uczestnik kursu:</p> <p>W zakresie wiedzy:</p> <p>W5. omawia związek między komunikowaniem się w zespole terapeutycznym a komunikowaniem się z pacjentem z zaburzeniami psychicznymi;</p> <p>W6. uzasadnia znaczenie autentyczności, tolerancji, akceptacji i empatii w komunikowaniu się z osobą z zaburzeniami psychicznymi i jej rodziną;</p> <p>W7. przedstawia cele komunikowania się z osobą z zaburzeniami psychicznymi i jej rodziną;</p> <p>W8. omawia techniki komunikowania się z osobami z zaburzeniami psychicznymi;</p> <p>W9. omawia bariery w komunikacji z osobą z zaburzeniami psychicznymi.</p> <p>W zakresie umiejętności potrafi:</p> <p>U3. komunikować się z zespołem terapeutycznym w sposób zapewniający przepływ informacji;</p> <p>U4. stosować techniki komunikowania terapeutycznego w relacji z pacjentem w różnym wieku i z różnymi zaburzeniami psychicznymi;</p> <p>U5. rozpoznawać bariery w procesie komunikowania się z osobą z zaburzeniami psychicznymi;</p> <p>U6. nawiązać i podtrzymywać relację terapeutyczną w oparciu o tolerancję, akceptację i empatię z pacjentem w różnym wieku i z różnymi zaburzeniami psychicznymi i jego rodziną.</p> <p>W zakresie kompetencji społecznych:</p> <p>K1. dba o wizerunek i godność swojego zawodu;</p> <p>K2. systematycznie podnosi swoje kwalifikacje zawodowe;</p> <p>K3. współpracuje w zespole terapeutycznym celem zapewnienia pacjentowi z zaburzeniami psychicznymi opieki na najwyższym poziomie;</p> <p>K4. ponosi odpowiedzialność za działania podejmowane w stosunku do pacjenta i jego rodziny.</p>

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIEŁĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

Kwalifikacje osób prowadzących kształcenie	<p>Wykładowcą może być osoba mająca nie mniej niż 5-letni staż zawodowy w przedmiotowej dziedzinie, doświadczenie dydaktyczne oraz spełniająca co najmniej jeden z warunków:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pielęgniarka: <ol style="list-style-type: none"> 1) posiada stopień naukowy, co najmniej doktora; 2) posiada tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa psychiatrycznego. 2. Posiada ukończone studia wyższe na kierunku mającym zastosowanie w ochronie zdrowia lub inne merytoryczne kwalifikacje niezbędne do realizacji wybranych zagadnień, tj. psycholog kliniczny.
Wymagania wstępne	–
Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału prowadzącego zajęcia	<p>Wykłady – 10 godz. Warsztaty – 10 godz.</p>
Nakład pracy uczestnika kursu	<p>Udział w zajęciach (godziny kontaktowe): 20 godz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykłady – 10 godz. • warsztaty – 10 godz. <p>Praca własna uczestnika kursu: 30 godz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie do warsztatów – 10 godz. • opanowanie materiału wymaganego do zaliczenia modułu – 20 godz. <p>Łącznie nakład pracy uczestnika kursu: 50 godz.</p>
Stosowane metody dydaktyczne	Wykład informacyjny, warsztaty.
Stosowane środki dydaktyczne	Rzutnik multimedialny.
Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu	<p>W zakresie wiedzy i umiejętności: Test jednokrotnego wyboru, składający się z 25 pytań (możliwość 4 dystraktorów). Kryterium zaliczenia: zaliczenie na podstawie uzyskania minimum 70% poprawnych odpowiedzi (tj. minimum 17 pkt). W zakresie kompetencji społecznych: Samoocena.</p>

Treści modułu kształcenia	<p>Wykłady (10 godz.)</p> <p>1. Komunikowanie się z pacjentem z zaburzeniami psychicznymi (5 godz.):</p> <p>1.1. Cechy kontaktu terapeutycznego: autentyczność, akceptacja, empatia, tolerancja (1 godz.)</p> <p>1.2. Cele komunikowania się z osobą z zaburzeniami psychicznymi (1 godz.)</p> <p>1.3. Fazy kontaktu terapeutycznego pielęgniarka – pacjent z zaburzeniami psychicznymi (2 godz.)</p> <p>1.4. Specyfika komunikowania się z pacjentem z zaburzeniami psychicznymi, specyfika relacji pielęgniarka – pacjent z zaburzeniami psychicznymi (1 godz.)</p> <p>2. Bariery w komunikowaniu się z osobą z zaburzeniami psychicznymi (5 godz.)</p> <p>Warsztaty (10 godz.)</p> <p>1. Wybrane techniki komunikowania wykorzystywane w procesie komunikowania się z osobą z zaburzeniami psychicznymi: oferowanie siebie, dostrzeganie zmian, klaryfikacja, eksploracja, odzwierciedlenie, informowanie, modelowanie, poświadczenie, urealnianie, aktywne słuchanie, zachęcanie do opisu przeżyć, parafrazowanie (5 godz.)</p> <p>2. Komunikowanie się z dzieckiem, adolescentem, osobą dorosłą i osobą w podeszłym wieku z różnymi zaburzeniami psychicznymi z zastosowaniem wybranych technik komunikowania się w przebiegu: (5 godz.)</p> <p>2.1. zaburzeń afektywnych;</p> <p>2.2. zaburzeń lękowych;</p> <p>2.3. zachowań agresywnych;</p> <p>2.4. zaburzeń postrzegania i myślenia;</p> <p>2.5. zaburzeń odżywiania;</p> <p>2.6. uzależnień;</p> <p>2.7. zaburzeń funkcji poznawczych (otępienie).</p>
Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu	<p>Literatura podstawowa:</p> <p>1. Wilczek-Rużyczka E.: <i>Podstawy pielęgniarstwa psychiatrycznego</i>. Wyd. Czelej, Lublin 2007</p> <p>2. Łoza B., Markiewicz R., Szulc A., Wrońska I. (red.): <i>Pielęgniarstwo psychiatryczne</i>. Wyd. Uniw. Med. w Lublinie. Lublin 2014</p> <p>3. Wilczek-Rużyczka E.: <i>Komunikowanie się z chorym psychicznie</i>. Wyd. Czelej, Lublin 2007</p> <p>4. Heitzman J.: <i>Psychiatria – podręcznik dla studiów medycznych</i>. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007</p> <p>Literatura uzupełniająca:</p> <p>1. Górna K., Jaracz K., Rybakowski J. (red.): <i>Psychiatria</i>. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2012.</p>

	<p>2. Casher M.I., Bess J.D.: <i>Pacjent na oddziale psychiatrycznym – wskazówki praktyczne</i>. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2013</p> <p>3. Matuszczyk I., Matuszczyk M. (red.): <i>Psychiatria. Podręcznik dla studentów pielęgniarstwa</i>. Wyd. SUM, Katowice 2007</p> <p>Akty prawne (odzwierciedlające aktualny stan prawny):</p> <p>1. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (art. 2 ust.7 Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375, z późn. zm.)</p> <p>2. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie sposobu stosowania i dokumentowania zastosowania przymusu bezpośredniego oraz dokonywania oceny zasadności jego zastosowania (Dz. U. z 2012 r., poz. 740)</p>
<p>Wymiar, zasady i forma odbywania staży, w przypadku, gdy program kształcenia przewiduje</p>	<p>Nie dotyczy.</p>

5.3. MODUŁ III

Nazwa modułu	OCHRONA ZDROWIA PSYCHICZNEGO
Cel kształcenia	Przygotowanie pielęgniarki do podejmowania działań związanych z promocją i profilaktyką w zakresie zdrowia psychicznego.
Efekty kształcenia dla modułu	<p>W wyniku kształcenia uczestnik kursu:</p> <p>W zakresie wiedzy:</p> <p>W10. definiuje pojęcie: promocja zdrowia psychicznego, psychoprofilaktyka;</p> <p>W11. wymienia podstawowe zadania promocji zdrowia psychicznego;</p> <p>W12. omawia cele prewencji I, II, III i IV stopnia w zakresie zdrowia psychicznego;</p> <p>W13. charakteryzuje założenia Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego;</p> <p>W14. charakteryzuje pojęcie wypalenia zawodowego i czynniki zapobiegające jego rozwojowi;</p> <p>W15. charakteryzuje pojęcie mobbingu i działania jemu zapobiegające.</p> <p>W zakresie umiejętności potrafi:</p> <p>U7. rozpoznać potrzeby w zakresie zdrowia psychicznego;</p> <p>U8. identyfikować czynniki zagrażające zdrowiu psychicznemu;</p> <p>U9. podejmować działania promujące zdrowie psychiczne;</p> <p>U10. realizować działania w ramach profilaktyki zaburzeń psychicznych I, II, III i IV stopnia;</p> <p>U11. kształtować umiejętności zapobiegające wystąpieniu wypalenia zawodowego;</p> <p>U12. podejmować działania zapobiegające mobbingowi.</p> <p>W zakresie kompetencji społecznych:</p> <p>K1. dba o wizerunek i godność swojego zawodu;</p> <p>K2. systematycznie podnosi swoje kwalifikacje zawodowe;</p> <p>K4. ponosi odpowiedzialność za działania podejmowane w stosunku do pacjenta i jego rodziny;</p> <p>K5. prezentuje postawę akceptacji i tolerancji wobec osób z zaburzeniami psychicznymi;</p> <p>K6. uczestniczy w pracy własnej zespołu terapeutycznego.</p>

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPŁOMOWEGO PIEŁĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

Kwalifikacje osób prowadzących kształcenie	<p>Wykładowcą może być osoba mająca nie mniej niż 5-letni staż zawodowy w przedmiotowej dziedzinie, doświadczenie dydaktyczne oraz spełniająca co najmniej jeden z warunków:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pielęgniarka: <ol style="list-style-type: none"> 1) posiada stopień naukowy, co najmniej doktora; 2) posiada tytuł magistra pielęgniarstwa i ukończony kurs kwalifikacyjny w dziedzinie pielęgniarstwa psychiatrycznego; 3) posiada tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa psychiatrycznego. 2. Posiada ukończone studia wyższe na kierunku mającym zastosowanie w ochronie zdrowia lub inne merytoryczne kwalifikacje niezbędne do realizacji wybranych zagadnień, tj. psycholog kliniczny.
Wymagania wstępne	–
Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału prowadzącego zajęcia	<p>Wykłady – 10 godz. Warsztaty – 10 godz. Staż – 21 godz.</p>
Nakład pracy uczestnika kursu	<p>Udział w zajęciach (godziny kontaktowe): 41 godz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykłady – 10 godz. • warsztaty – 10 godz. • staż – 21 godz. <p>Praca własna uczestnika kursu: 40 godz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie do warsztatów – 10 godz. • przygotowanie do stażu – 10 godz. • opanowanie materiału wymaganego do zaliczenia modułu – 20 godz. <p>Łącznie nakład pracy uczestnika kursu: 81 godz.</p>
Stosowane metody dydaktyczne	Wykład informacyjny, warsztaty, studium przypadku, zajęcia stażowe.
Stosowane środki dydaktyczne	Film, programy edukacyjne, rzutnik multimedialny.

<p>Metody efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu</p>	<p>W zakresie wiedzy: Test jednokrotnego wyboru, składający się z 25 pytań (możliwość 4 dystraktorów). Kryterium zaliczenia: zaliczenie na podstawie uzyskania minimum 70% poprawnych odpowiedzi (tj. minimum 17 pkt). W zakresie umiejętności: Kontrola ustna – omówienie studium przypadku klinicznego (wybrany pacjent). <i>Kryteria zaliczenia:</i> od 0 do 2 pkt 2 – aktualna, pełna wiedza, prawidłowość terminologii medycznej, wyczerpujące prezentowanie treści w sposób uporządkowany, logiczne wiązanie wątków, łatwość w formułowaniu wypowiedzi. 1 – aktualna, lecz niepełna wiedza, prawidłowość terminologii medycznej, nie w pełni wyczerpujące prezentowanie treści w sposób uporządkowany, logiczne wiązanie wątków, łatwość w formułowaniu wypowiedzi. 0 – brak aktualnej wiedzy, niewykorzystywanie terminologii medycznej, brak wyczerpującego prezentowania treści, brak zachowania logiczności wypowiedzi, trudności w formułowaniu wypowiedzi. <i>Zaliczenie:</i> od 1 pkt W zakresie kompetencji społecznych: Obserwacja 360 stopni (opiekun stażu, pacjenci, członkowie zespołu terapeutycznego). Samoocena. Ocena grupy.</p>
<p>Treści modułu kształcenia</p>	<p><u>Wykłady (10 godz.)</u> 1. Zdrowie psychiczne: 1.1. Definicja zdrowia psychicznego, norma, patologia (3 godz.) 1.2. Czynniki zagrażające zdrowiu psychicznemu w rodzinie, w szkole, w miejscu pracy i zamieszkania (3 godz.) 1.3. Programy z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki zdrowia psychicznego: (4 godz.) a) Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego – założenia ogólne; b) program zapobiegania samobójstwom; c) program zapobiegania depresji. <u>Warsztaty (10 godz.)</u> 1. Kryzys psychiczny: (5 godz.) 1.1. pomoc; 1.2. zapobieganie;</p>

	<p>1.3. wczesna pomoc psychologiczna jako element promocji zdrowia psychicznego; 1.4. instytucje powołane do udzielania pomocy w sytuacjach kryzysowych.</p> <p>2. Promocja i profilaktyka zdrowia psychicznego: (5 godz.)</p> <p>1.1. definicje pojęć; 1.2. zadania promocji zdrowia psychicznego; 1.3. psychoprofilaktyka I, II, III i IV stopnia – ogólne założenia.</p>
Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wojnarowska B.: <i>Promocja zdrowia psychicznego</i>. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2008 2. Andruszkiewicz A., Banaszkiewicz M. (red.): <i>Promocja zdrowia</i>. Wyd. Czelej, Lublin 2008 3. Wilczek-Rużyczka E. (red.): <i>Podstawy pielęgniarstwa psychiatrycznego</i>. Wyd. Czelej, Lublin 2007 4. Łoza B., Markiewicz R., Szulc A., Wrońska I. (red.): <i>Pielęgniarstwo psychiatryczne</i>. Wyd. Uniw. Med. w Lublinie, Lublin 2014 5. Czabała Cz. (red.): <i>Zdrowie psychiczne. Zagrożenia i promocja</i>. Wyd. IPN, Warszawa 2000 <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gałęcki P., Bobińska A., Eichstaed K.: <i>Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego – komentarz</i>. Wyd. LexisNexis. Warszawa 2013 2. Turzańska-Szacoń B.: <i>Ochrona zdrowia psychicznego</i>. Wyd. Gaskom, 2012 3. Górna K., Jaracz K., Robakowski J. (red.): <i>Pielęgniarstwo psychiatryczne. Podręcznik dla studiów medycznych</i>. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2012 4. Okulicz-Kozaryn K., Ostaszewska K.: <i>Promocja zdrowia psychicznego: badania i działania w Polsce, cz. 1</i>. Wyd. Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa 2008 5. Okulicz-Kozaryn K., Ostaszewska K.: <i>Promocja zdrowia psychicznego: badania i działania w Polsce, cz. 2</i>. Wyd. Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa 2010 <p>Akty prawne (odzwierciedlające aktualny stan prawny):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (art. 2 ust. 7 Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375, z późn. zm.) 2. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 24, poz. 128)

Wymiar, zasady i forma odbywania staży, w przypadku, gdy program kształcenia przewiduje	Staż: Poradnia zdrowia psychicznego (PZP dla osób dorosłych z zaburzeniami psychicznymi) – 21 godz.
---	---

5.4. MODUŁ IV

Nazwa modułu	KLINIKA WYBRANYCH ZABURZEŃ PSYCHICZNYCH I METODY ICH LECZENIA ORAZ OPIEKA PIEŁĘGNIARSKA NAD PACJENTAMI Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI
Cel kształcenia	Uzupełnienie wiedzy z zakresu kliniki w psychiatrii i opieki pielęgniarskiej nad chorym psychicznie z uwzględnieniem aktualnie obowiązujących metod leczenia.
Efekty kształcenia dla modułu	<p>W wyniku kształcenia uczestnik kursu:</p> <p>W zakresie wiedzy:</p> <p>W16. wymienia przyczyny wybranych zaburzeń psychicznych;</p> <p>W17. charakteryzuje obraz kliniczny wybranych zaburzeń psychicznych;</p> <p>W18. charakteryzuje przebieg zaburzeń psychicznych i rokowanie;</p> <p>W19. omawia stosowane w praktyce metody leczenia osób z zaburzeniami psychicznymi;</p> <p>W20. charakteryzuje specyfikę pracy pielęgniarki w oddziale psychiatrycznym;</p> <p>W21. charakteryzuje udział pielęgniarki w różnych metodach leczenia osób z zaburzeniami psychicznymi;</p> <p>W22. wymienia źródła informacji o osobie z zaburzeniami psychicznymi;</p> <p>W23. omawia wybrane modele pielęgnowania w odniesieniu do osób z zaburzeniami psychicznymi.</p> <p>W zakresie umiejętności potrafi:</p> <p>U13. ocenić stan psychiczny osoby z zaburzeniami psychicznymi;</p> <p>U14. rozpoznać stany zagrożenia życia u osoby z zaburzeniami psychicznymi;</p> <p>U15. interpretować zachowania pacjenta wynikające z objawów psychopatologicznych;</p> <p>U16. rozpoznać objawy zwiastujące pogorszenie stanu psychicznego pacjenta;</p> <p>U17. nawiązać kontakt terapeutyczny z osobą z zaburzeniami psychicznymi;</p> <p>U18. aktywnie uczestniczyć w pracach zespołu terapeutycznego w planowaniu oddziaływań wobec pacjenta zgodnie z kompetencjami zawodowymi;</p> <p>U19. współuczestniczyć w procesie diagnostycznym chorego (przygotowanie do badań, asystowanie w trakcie ich wykonywania, zapewnienie opieki po badaniach diagnostycznych);</p> <p>U20. gromadzić dane na temat stanu chorego;</p> <p>U21. formułować diagnozę pielęgniarską wobec pacjenta z zaburzeniami psychicznymi;</p> <p>U22. realizować indywidualny plan opieki pielęgniarskiej nad pacjentem z zaburzeniami psychicznymi zgodnie z obowiązującymi standardami;</p>

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIELĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

	<p>U23. wykorzystywać wybrane modele pielęgnowania w odniesieniu do osób z zaburzeniami psychicznymi w różnym wieku;</p> <p>U24. uczestniczyć w realizacji programów terapeutycznych pacjenta;</p> <p>U25. motywować chorego do współpracy w procesie terapeutycznym.</p> <p>W zakresie kompetencji społecznych:</p> <p>K1. dba o wizerunek i godność swojego zawodu;</p> <p>K2. systematycznie podnosi swoje kwalifikacje zawodowe;</p> <p>K4. ponosi odpowiedzialność za działania podejmowane w stosunku do pacjenta i jego rodziny;</p> <p>K5. prezentuje postawę akceptacji i tolerancji wobec osób z zaburzeniami psychicznymi.</p>
<p>Kwalifikacje osób prowadzących kształcenie</p>	<p>Wykładowcą może być osoba mająca nie mniej niż 5-letni staż zawodowy w przedmiotowej dziedzinie, doświadczenie dydaktyczne oraz spełniająca co najmniej jeden z warunków:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pielęgniarka: <ol style="list-style-type: none"> 1) posiada stopień naukowy, co najmniej doktora; 2) posiada tytuł magistra pielęgniarstwa i ukończony kurs kwalifikacyjny w dziedzinie pielęgniarstwa psychiatrycznego; 3) posiada tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa psychiatrycznego. 2. Posiada ukończone studia wyższe na kierunku mającym zastosowanie w ochronie zdrowia lub inne merytoryczne kwalifikacje niezbędne do realizacji wybranych zagadnień, tj.: lekarz z tytułem specjalisty w dziedzinie psychiatrii, psychiatrii dzieci i młodzieży, psychogeriatrii, geriatrii.
<p>Wymagania wstępne</p>	<p>–</p>
<p>Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału prowadzącego zajęcia</p>	<p>Wykłady – 40 godz. Ćwiczenia – 20 godz. Zajęcia stażowe – 119 godz.</p>

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIEŁĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

<p>Nakład pracy uczestnika kursu</p>	<p>Udział w zajęciach (godziny kontaktowe): 179 godz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykłady – 40 godz. • ćwiczenia – 20 godz. • staż – 119 godz. <p>Praca własna uczestnika kursu: 76 godz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie do ćwiczeń – 6 godz. • przygotowanie do stażu – 30 godz. • opanowanie materiału wymaganego do zaliczenia modułu – 40 godz. <p>Łącznie nakład pracy uczestnika kursu: 255 godz.</p>
<p>Stosowane metody dydaktyczne</p>	<p>Wykład informacyjny, ćwiczenia, studium przypadku, zajęcia stażowe.</p>
<p>Stosowane środki dydaktyczne</p>	<p>Rzutnik multimedialny, film, plansze, skale kliniczne.</p>
<p>Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu</p>	<p>W zakresie wiedzy: Test jednokrotnego wyboru – 50 pytań (kafeteria zamknięta, możliwość 4 dystraktorów). Zaliczenie na podstawie uzyskania minimum 70% poprawnych odpowiedzi (tj. minimum 35 pkt). W zakresie umiejętności: <i>a) Oddział psychiatryczny dla dorosłych:</i> kontrola pisemna: opracowanie procesu pielęgnowania pacjenta z wybranym zaburzeniem psychicznym, w oparciu o wybrany model pielęgnowania Kryteria zaliczenia: od 0 do 2 pkt: – dokumentacja procesu pielęgnowania obejmuje: poprawne sformułowanie wszystkich diagnoz pielęgniarskich, precyzyjne określenie celu, proponowane interwencje są adekwatne, ujęta ocena zrealizowanych działań, przestrzeganie reguł gramatycznych i stylistycznych – 2 pkt; – dokumentacja procesu pielęgnowania obejmuje: poprawne, ale nie wszystkie, określenie diagnoz, cel poprawnie sformułowany, interwencje prawidłowe, lecz niepełne, niepełna ocena zrealizowanych działań, przestrzeganie reguł gramatycznych i stylistycznych – 1 pkt; – dokumentacja procesu pielęgnowania obejmuje: błędne, niepełne określenie diagnoz pielęgniarskich, brak jasno określonego celu, plan interwencji niepełny, nieadekwatny, brak oceny podjętych działań, nieprzestrzeganie reguł</p>

	<p>gramatycznych i stylistycznych – 0 pkt</p> <p>kontrola praktyczna: wykonanie danych świadczeń zdrowotnych obowiązujących w ww. placówce stażowej</p> <p>Kryteria zaliczenia: poprawne, samodzielne wykonanie ww. czynności – przynajmniej jeden raz:</p> <p><i>b) Oddział psychiatryczny dla dzieci i młodzieży:</i></p> <p>kontrola pisemna: opracowanie procesu pielęgnowania pacjenta z wybranym zaburzeniem psychicznym wieku rozwojowego, w oparciu o wybrany model pielęgnowania</p> <p>Kryteria zaliczenia: od 0 do 2 pkt:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dokumentacja procesu pielęgnowania obejmuje: poprawne sformułowanie wszystkich diagnoz pielęgniarских, precyzyjne określenie celu, proponowane interwencje są adekwatne, ujęta ocena zrealizowanych działań, przestrzeganie reguł gramatycznych i stylistycznych – 2 pkt; – dokumentacja procesu pielęgnowania obejmuje: poprawne, ale nie wszystkie, określenie diagnoz, cel poprawnie sformułowany, interwencje prawidłowe, lecz niepełne, niepełna ocena zrealizowanych działań, przestrzeganie reguł gramatycznych i stylistycznych – 1 pkt; – dokumentacja procesu pielęgnowania obejmuje: błędne, niepełne określenie diagnoz pielęgniarских, brak jasno określonego celu, plan interwencji niepełny, nieadekwatny, brak oceny podjętych działań, nieprzestrzeganie reguł gramatycznych i stylistycznych – 0 pkt; <p>kontrola praktyczna: poprawne wykonanie danych świadczeń zdrowotnych obowiązujących w ww. placówce stażowej,</p> <p>Kryteria zaliczenia: poprawne, samodzielne wykonanie ww. czynności – przynajmniej jeden raz:</p> <p><i>c) Oddział dzienny psychiatryczny:</i></p> <p>kontrola praktyczna: poprawne wykonanie danych świadczeń zdrowotnych obowiązujących w ww. placówce stażowej</p> <p>Kryteria zaliczenia: poprawne, samodzielne wykonanie ww. czynności – przynajmniej jeden raz.</p> <p>W zakresie kompetencji społecznych:</p> <p>Obserwacja 360 stopni (opiekun stażu, pacjenci, członkowie zespołu terapeutycznego).</p> <p>Samooceana.</p> <p>Oceana grupy.</p>
--	---

Treści modułu kształcenia	<p>Wykłady (40 godz.)</p> <p>1. Psychopatologia ogólna: (5 godz.)</p> <p>1.1. zaburzenia postrzegania;</p> <p>1.2. zaburzenia treści i toku myślenia;</p> <p>1.3. zaburzenia nastroju;</p> <p>1.4. zaburzenia aktywności i działań ruchowych.</p> <p>2. Problem samobójstw w psychiatrii: (1 godz.)</p> <p>2.1. różnicowanie pojęć: myśli, tendencje samobójcze, próba samobójcza, samobójstwo;</p> <p>2.2. typy samobójstw;</p> <p>2.3. czynniki ryzyka;</p> <p>2.4. zespół presuicydalny;</p> <p>2.5. metody samobójstwa;</p> <p>2.6. doraźna interwencja psychologiczna;</p> <p>2.7. opieka pielęgniarska nad pacjentem po próbie samobójczej i z myślami suicydalnymi.</p> <p>3. Metody leczenia chorych psychicznie: (7 godz.)</p> <p>3.1. farmakoterapia: (3 godz.)</p> <p>a) grupy leków stosowanych w psychiatrii (przeciwpowrotne, przeciwdepresyjne, anksjolityki, psychostymulujące, prokognitywne i nootropowe, nasenne, tymoprofilaktyczne, przeciwparkinsonowskie, inne),</p> <p>b) objawy uboczne stosowania leków psychotropowych,</p> <p>c) charakterystyka złośliwego zespołu neuroleptycznego i zespołu serotoninowego (przyczyny, objawy, postępowanie z chorym),</p> <p>d) udział pielęgniarki w procesie farmakoterapii chorych psychicznie;</p> <p>3.2. leczenie elektrowstrząsami: (1 godz.)</p> <p>a) istota działania zabiegów elektrowstrząsowych,</p> <p>b) wskazania i przeciwwskazania do zabiegu (bezwzględne i względne),</p> <p>c) zadania pielęgniarki w przygotowaniu pacjenta do zabiegu EW,</p> <p>d) rola i zadania pielęgniarki w trakcie zabiegu EW,</p> <p>e) opieka nad pacjentem po zabiegu EW,</p>
---------------------------	--

	<p>f) niekorzystne następstwa stosowania zabiegów EW;</p> <p>3.3. psychoterapia: (1 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> a) definicja psychoterapii, b) formy psychoterapii (indywidualna, grupowa, systemowa), charakter (otwarta, zamknięta), c) typ: podtrzymująca, wglądowa, d) udział pielęgniarki w procesie psychoterapii osób z zaburzeniami psychicznymi; <p>3.4. społeczność terapeutyczna: (1 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> a) definicja społeczności terapeutycznej, b) cele, formy społeczności terapeutycznej, c) zasady organizowania i współuczestniczenia, d) udział pielęgniarki w społeczności terapeutycznej; <p>3.5. terapia zajęciowa i arteterapia w psychiatrii: (1 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> a) cele, b) formy, c) udział pielęgniarki w terapii zajęciowej osób z zaburzeniami psychicznymi. <p>4. Charakterystyka wybranych zaburzeń psychicznych <u>dzieci i młodzieży</u>: (8 godz.)</p> <p>4.1. autyzm wczesnodziecięcy: (3 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> a) etiologia, etiopatogeneza, b) obraz kliniczny, c) leczenie; <p>4.2. zaburzenia hiperkinetyczne – ADHD: (2 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> a) etiologia, etiopatogeneza, b) obraz kliniczny, c) leczenie; <p>4.3. zaburzenia odżywiania: jadłowstręt psychiczny, bulimia: (3 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> a) etiologia, etiopatogeneza, b) obraz kliniczny, c) leczenie. <p>5. Charakterystyka wybranych zaburzeń psychicznych dorosłych: (10 godz.)</p>
--	--

	<p>5.1. schizofrenia: (2 godz.)</p> <ol style="list-style-type: none"> a) etiologia, etiopatogeneza, b) obraz kliniczny, c) leczenie; <p>5.2. zaburzenia afektywne: epizod depresyjny, epizod maniakalny, choroba afektywna dwubiegunowa, choroba afektywna jednobiegunowa: (3 godz.)</p> <ol style="list-style-type: none"> a) etiologia, etiopatogeneza, b) obraz kliniczny, c) leczenie; <p>5.3. zaburzenia lękowe: zespół lęku napadowego, lęk uogólniony, fobie: (2 godz.)</p> <ol style="list-style-type: none"> a) etiologia, etiopatogeneza, b) obraz kliniczny, c) leczenie; <p>5.4. uzależnienia: alkoholizm, narkomania: (3 godz.)</p> <ol style="list-style-type: none"> a) definicja pojęć: uzależnienie, tolerancja, zespół abstynencyjny, picie ryzykowne, szkodliwe, b) psychologiczne mechanizmy uzależnienia, c) kryteria diagnostyczne, d) przyczyny, czynniki ryzyka, e) fazy choroby alkoholowej, f) powikłania jednorazowego i przewlekłego zażywania alkoholu i narkotyków, g) metody leczenia:<ul style="list-style-type: none"> • leczenie detoksykacyjne, • terapia odwykowa, • leczenie substytucyjne, • leczenie ambulatoryjne, • wsparcie instytucjonalne i rola grup samopomocowych w leczeniu osób uzależnionych i współuzależnionych, h) dysfunkcjonalność rodziny z problemem alkoholowym:<ul style="list-style-type: none"> • problem współuzależnienia (definicja, objawy, zachowania, przekonania),
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> • dziecko w rodzinie z problemem alkoholowym (pełnione role), DDA. <p>6. Charakterystyka wybranych zaburzeń psychicznych <u>wieku podeszłego</u>: (6 godz.)</p> <p>6.1. otępienie w chorobie Alzheimera: (2 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> a) etiologia, etiopatogeneza, b) obraz kliniczny, c) leczenie; <p>6.2. depresja wieku podeszłego: (2 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> a) etiologia, etiopatogeneza, b) obraz kliniczny, c) leczenie; <p>6.3. zaburzenia urojeniowe i psychozy wieku podeszłego: (1 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> a) etiologia, etiopatogeneza, b) obraz kliniczny, c) leczenie; <p>6.4. nadużywanie alkoholu i leków: (1 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> a) etiologia, etiopatogeneza, b) obraz kliniczny, c) leczenie. <p>7. Wybrane modele opieki pielęgniarskiej w odniesieniu do pacjenta z zaburzeniami psychicznymi – charakterystyka: (3 godz.)</p> <p>7.1. Hildegard Peplau (założenia modelu, fazy relacji terapeutycznej pielęgniarka – pacjent, funkcja terapeutyczna pracy pielęgniarki, zadania pielęgniarki w relacji z pacjentem psychicznie chorym w odniesieniu do wybranych zaburzeń psychicznych);</p> <p>7.2. Nancy Roper (założenia modelu, zadania pielęgniarki w relacji z pacjentem psychicznie chorym w oparciu o ocenę aktywności życiowych w odniesieniu do wybranych zaburzeń psychicznych);</p> <p>7.3. Dorothea Orem (założenia modelu, zadania pielęgniarki w relacji z pacjentem psychicznie chorym w oparciu o ocenę deficytu samoopieki pacjenta chorego psychicznie w odniesieniu do wybranych zaburzeń psychicznych).</p> <p>Ćwiczenia (20 godz.):</p>
--	--

	<p>1. Proces pielęgnowania w pielęgniarstwie psychiatrycznym: (5 godz.)</p> <p>1.1. etapy procesu pielęgnowania;</p> <p>1.2. zadania pielęgniarki w poszczególnych etapach procesu pielęgnowania chorego psychicznie.</p> <p>2. Opieka pielęgniarska wg wybranych modeli pielęgnowania w wybranych zaburzeniach psychicznych (zaburzenia afektywne, schizofrenia, ADHD, otępienie, uzależnienie od alkoholu) (15 godz.)</p>
Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Łoza B., Markiewicz R., Szulc A., Wrońska I. (red.): <i>Pielęgniarstwo psychiatryczne</i>. Wyd. Uniw. Med. w Lublinie, Lublin 2014 2. Poznańska S., Płaszewska-Żywko L.: <i>Wybrane modele pielęgniarstwa</i>. Wyd. Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2001 3. Sobów T.: <i>Praktyczna psychogeriatryka: rozpoznawanie i postępowanie w zaburzeniach psychicznych u chorych w wieku podeszłym</i>. Wyd. Continuo, Wrocław 2010 4. Wilczek-Rużyczka E. (red.): <i>Podstawy pielęgniarstwa psychiatrycznego</i>. Wyd. Czelej, Lublin 2007 5. Namysłowska I.: <i>Psychiatria dzieci i młodzieży</i>. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2011 6. Kózka M., Płaszewska-Żywko L. (red.): <i>Procedury pielęgniarskie</i>. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2009 7. Kózka M., Płaszewska-Żywko L. (red.): <i>Diagnozy i interwencje pielęgniarskie</i>. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2010 8. Kózka M., Płaszewska-Żywko L. (red.): <i>Modele opieki pielęgniarskiej nad chorym dorosłym</i>. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2010 <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Casher M.I., Bess J.D.: <i>Pacjent na oddziale psychiatrycznym – wskazówki praktyczne</i>. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2013 2. Wolańczyk T., Komender J.: <i>Zaburzenia emocjonalne i behawioralne u dzieci</i>. Biblioteka Pediatrii. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2013 3. Górna K., Jaracz K., Rybakowski J. (red.): <i>Pielęgniarstwo psychiatryczne</i>. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2012 4. Koszewska I., Pragłowska-Habrat E.: <i>O depresji, o manii, o nawracających zaburzeniach nastroju</i>. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2011

	<ol style="list-style-type: none"> 5. Matuszczyk I., Matuszczyk M. (red.): <i>Psychiatria. Podręcznik dla studentów pielęgniarstwa</i>. Wyd. SUM, Katowice 2007 6. Manthorpe J.: <i>Depresja wieku podeszłego</i>. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2010 7. Woronowicz T.B.: <i>Bez tajemnic o uzależnieniach i ich leczeniu</i>. Wyd. Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa 2003 8. Marcelli D.: <i>Psychopatologia wieku dziecięcego</i>. Wyd. Urban & Partner, Wrocław 2013 9. Wilczek-Rużyczka E.: <i>Komunikowanie się z chorym psychicznie</i>. Wyd. Czelej, Lublin 2007 10. Heitzman J.: <i>Psychiatria. Podręcznik dla studiów medycznych</i>. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007 11. Międzynarodowa Statystyczna Klasyfikacja Chorób i Problemów Zdrowotnych: Klasyfikacja Zaburzeń Psychiczych i Zaburzeń Zachowania w ICD – 10. Opisy kliniczne i wskazówki diagnostyczne. Uniwersyteckie Wyd. Medyczne „Vesalius”. Wyd. IPiN, Kraków – Warszawa 1997 12. Petit J.R.: <i>Psychiatria ratunkowa</i>. Wyd. Urban & Partner, Wrocław 2007 13. Golec S., Kokoszka A.: <i>Postępowanie w nagłych zaburzeniach psychicznych – podstawy psychiatrii interwencyjnej dla lekarza praktyka</i>. Wyd. Medycyna Praktyczna, Kraków 2002 14. Jarema M., Rabe-Jabłońska J.: <i>Psychiatria. Podręcznik dla studentów medycyny</i>. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2011 <p>Akty prawne (odzwierciedlające aktualny stan prawny):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375, z późn. zm.) 2. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień (Dz. U. z 2013 r., poz. 1386, z późn. zm.) 3. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 217, z późn. zm.)
Wymiar, zasady i forma odbywania staży, w przypadku, gdy program kształcenia przewiduje	<p>Staż 1: Oddział psychiatryczny dla dorosłych – 49 godz.</p> <p>Staż 2: Oddział psychiatryczny dla dzieci i młodzieży – 35 godz.</p> <p>Staż 3: Oddział dzienny psychiatryczny – 35 godz.</p>

5.5. MODUŁ V

Nazwa modułu	REHABILITACJA PSYCHIATRYCZNA I PSYCHIATRIA ŚRODOWISKOWA
Cel kształcenia	Przygotowanie pielęgniarki do podjęcia działań w ramach rehabilitacji i opieki w środowisku domowym w stosunku do pacjenta z przewlekłymi zaburzeniami psychicznymi.
Efekty kształcenia dla modułu	<p>W wyniku kształcenia uczestnik kursu:</p> <p>W zakresie wiedzy:</p> <p>W24. ocenia zasoby indywidualne i społeczne pacjenta z zaburzeniami psychicznymi;</p> <p>W25. charakteryzuje zasady rehabilitacji psychiatrycznej;</p> <p>W26. charakteryzuje rodzaje treningów umiejętności społecznych.</p> <p>W zakresie umiejętności potrafi:</p> <p>U26. planować opiekę nad pacjentem z zaburzeniami psychicznymi z uwzględnieniem optymalnych oddziaływań psychospołecznych zależnie od aktualnej sytuacji zdrowotnej chorego;</p> <p>U27. ustalać deficyty i zakres samodzielności osoby z zaburzeniami psychicznymi w środowisku domowym;</p> <p>U28. prowadzić wybrane treningi z zakresu samoobsługi samodzielnie lub we współpracy z innymi członkami zespołu terapeutycznego;</p> <p>U29. prowadzić psychoedukację osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin w środowisku domowym;</p> <p>U30. podejmować działania psychoedukacyjne w środowisku rodzinnym chorego zmierzające do eliminowania trudności będących następstwem choroby.</p> <p>W zakresie kompetencji społecznych:</p> <p>K1. dba o wizerunek i godność swojego zawodu;</p> <p>K2. systematycznie podnosi swoje kwalifikacje zawodowe;</p> <p>K4. ponosi odpowiedzialność za działania podejmowane w stosunku do pacjenta i jego rodziny;</p> <p>K5. prezentuje postawę akceptacji i tolerancji wobec osób z zaburzeniami psychicznymi.</p>

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIELEŃNIAREK I POŁOŻNYCH

Kwalifikacje osób prowadzących kształcenie	Wykładowcą może być <u>pielęgniarka</u> mająca nie mniej niż 5-letni staż zawodowy w przedmiotowej dziedzinie, doświadczenie dydaktyczne oraz spełniająca co najmniej jeden z warunków: 1) posiada stopień naukowy, co najmniej doktora; 2) posiada tytuł magistra pielęgniarstwa i ukończony kurs kwalifikacyjny w dziedzinie pielęgniarstwa psychiatrycznego; 3) posiada tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa psychiatrycznego.
Wymagania wstępne	–
Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału prowadzącego zajęcia	Wykłady – 10 godz. Warsztaty – 10 godz. Staż – 40 godz.
Nakład pracy uczestnika kursu	<p>Udział w zajęciach (godziny kontaktowe): 60 godz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykłady – 10 godz. • warsztaty – 10 godz. • staż – 40 godz. <p>Praca własna uczestnika kursu: 40 godz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie do warsztatów – 10 godz. • przygotowanie do stażu – 10 godz. • opanowanie materiału wymaganego do zaliczenia modułu – 20 godz. <p>Łącznie nakład pracy uczestnika kursu: 100 godz.</p>
Stosowane metody dydaktyczne	Wykład informacyjny, warsztaty, studium przypadku, zajęcia stażowe.
Stosowane środki dydaktyczne	Rzutnik multimedialny, film.

<p>Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu</p>	<p>W zakresie wiedzy: Test jednokrotnego wyboru – 25 pytań (kafeteria zamknięta, możliwość 4 dystraktorów). Zaliczenie na podstawie uzyskania minimum 70% poprawnych odpowiedzi (tj. minimum 17 pkt). W zakresie umiejętności: <i>a) Stacjonarny oddział rehabilitacji psychiatrycznej albo Oddział/zespół leczenia środowiskowego:</i> kontrola praktyczna: wykonanie danych świadczeń zdrowotnych obowiązujących w ww. placówce stażowej Kryteria zaliczenia: poprawne, samodzielne wykonanie ww. czynności – przynajmniej jeden raz W zakresie kompetencji społecznych: Obserwacja 360 stopni (opiekun stażu, pacjenci, członkowie zespołu terapeutycznego). Samoocena. Ocena grupy.</p>
<p>Treści modułu kształcenia</p>	<p>Wykłady (10 godz.)</p> <p>1. Środowiskowy model psychiatrycznej opieki zdrowotnej w Polsce: (2 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - poradnie zdrowia psychicznego (PZP); - placówki interwencji kryzysowych; - oddziały dzienne; - środowiskowe domy samopomocy; - mieszkania chronione; - kluby pacjenta; - pozarządowe organizacje samopomocowe <p>1.1. podstawy prawne tworzenia placówek środowiskowych.</p> <p>2. Zespół leczenia środowiskowego: (2 godz.)</p> <p>2.1. cele, zasady i organizacja opieki;</p> <p>2.2. kompetencje członków zespołu;</p> <p>2.3. aktywny udział pacjenta w terapii i współpraca z rodziną pacjenta;</p> <p>2.4. współpraca z placówkami w systemie służby zdrowia oraz organizacjami pozarządowymi (budowanie sieci społecznego oparcia);</p> <p>2.5. rola i zadania pielęgniarki zespołu leczenia środowiskowego.</p> <p>3. Specyfika rehabilitacji psychiatrycznej: (2 godz.)</p> <p>3.1. rodzaje, metody i zasady prowadzenia rehabilitacji psychiatrycznej;</p>

	<p>3.2. organizacyjne formy rehabilitacji psychiatrycznej: oddziały rehabilitacji, warsztaty terapii zajęciowej, turnusy rehabilitacyjne, obozy terapeutyczne i inne.</p> <p>4. Psychoedukacja – założenia i cele (2 godz.)</p> <p>5. Rodzaje świadczeń leczniczych, rehabilitacyjnych oraz w zakresie pomocy społecznej w środowisku pacjenta w zależności od rodzaju zaburzeń psychicznych (1 godz.)</p> <p>6. Stowarzyszenia ułatwiające wejście na rynek pracy osobom chorym psychicznie i programy rehabilitacji zawodowej osób chorych psychicznie (1 godz.)</p> <p>Warsztaty (10 godz.)</p> <p>1. Treningi umiejętności społecznych i samoobsługi oraz treningi psychoedukacyjne u pacjentów z wybranymi zaburzeniami psychicznymi: (5 godz.)</p> <p>1.1. trening nawiązywania relacji interpersonalnych;</p> <p>1.2. trening rozwiązywania trudnych sytuacji międzyludzkich;</p> <p>1.3. trening przygotowania do pracy;</p> <p>1.4. trening w zakresie wyglądu zewnętrznego i higieny osobistej;</p> <p>1.5. trening umiejętności praktycznych;</p> <p>1.6. trening kulinarny;</p> <p>1.7. trening budżetowy;</p> <p>1.8. trening umiejętności aktywnego udziału osoby z przewlekłymi zaburzeniami psychicznymi we własnym leczeniu farmakologicznym;</p> <p>1.9. trening radzenia sobie z objawami choroby.</p> <p>2. Psychoedukacja pacjenta w różnych grupach wiekowych w wybranych zaburzeniach psychicznych (5 godz.)</p>
<p>Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu</p>	<p>Literatura podstawowa:</p> <p>1. Wilczek-Rużyczka E. (red.): <i>Podstawy pielęgniarstwa psychiatrycznego</i>. Wyd. Czelej, Lublin 2007</p> <p>2. Meder J.: <i>Rehabilitacja</i>. [w:] Bilikiewicz A., Pużyński S., Rybakowski J., Wiórka J. (red.): <i>Psychiatria</i>, t. 3. Wyd. Urban & Partner, Wrocław 2002</p> <p>3. Meder J.: <i>Rehabilitacja przewlekle chorych psychicznie</i>. Polskie Towarzystwo Psychiatryczne, Warszawa 2000</p> <p>4. Meder J.: <i>Trening umiejętności społecznych w rehabilitacji zaburzeń psychicznych</i>. Wyd. Śląsk, 1999</p> <p>Literatura uzupełniająca:</p> <p>1. Górna K., Jaracz K., Rybakowski J. (red.): <i>Pielęgniarstwo psychiatryczne</i>. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2012</p>

	<p>2. Załuska M., Prot K., Bronowski P.: <i>Psychiatria środowiskowa jako środowiskowa opieka nad zdrowiem psychicznym</i>. Wyd. Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa 2007</p> <p>3. Meder J.: <i>Rehabilitacja przewlekle chorych psychicznie</i>. Biblioteka Psychiatrii Polskiej, Kraków 2000</p> <p>Akty prawne (odzwierciedlające aktualny stan prawny):</p> <p>1. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.)</p> <p>2. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375, z późn. zm.)</p>
<p>Wymiar, zasady i forma odbywania staży, w przypadku, gdy program kształcenia przewiduje</p>	<p>Staż: Stacjonarny oddział rehabilitacji psychiatrycznej albo Oddział/zespół leczenia środowiskowego – 40 godz.</p>

6. PROGRAM ZAJĘĆ PRAKTYCZNYCH

6.1. STAŻ: Poradnia zdrowia psychicznego (PZP)

Cel stażu: Zapoznanie ze specyfiką pracy pielęgniarki w PZP.

Doskonalenie umiejętności promowania zdrowia psychicznego oraz podejmowania działań z zakresu psychoprofilaktyki.

Wskazówki metodyczne dotyczące realizacji stażu:

Liczba godzin: 21 godz.

Liczebność grupy: 2–3 osoby

Opiekun stażu: pielęgniarki z minimum 5-letnim stażem pracy w przedmiotowej dziedzinie, spełniające co najmniej jeden z warunków:

- posiadają tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa psychiatrycznego;
- posiadają tytuł magistra pielęgniarstwa i ukończony kurs kwalifikacyjny w dziedzinie pielęgniarstwa psychiatrycznego.

Wykaz świadczeń zdrowotnych do zaliczenia na stażu:

1. Określenie zagrożeń zdrowia psychicznego u pacjenta w trakcie jego wizyty w PZP w toku zbierania danych o pacjencie.
2. Podejmowanie działań promujących zdrowie psychiczne.
3. Realizowanie działań w zakresie profilaktyki zaburzeń psychicznych I, II, III i IV stopnia.

Warunki zaliczenia stażu:

- 100% obecności na zajęciach stażowych.
- Zaliczenie obowiązujących w danej placówce stażowej wykazu świadczeń zdrowotnych (minimum jeden raz).
- Kontrola ustna: studium przypadku (ze szczególnym zwróceniem uwagi na określenie zagrożeń zdrowia psychicznego).

6.2. STAŻ: Oddział psychiatryczny dla dorosłych

Cel stażu: Zapoznanie z funkcjonowaniem oddziału psychiatrycznego dla osób dorosłych.

Poznanie specyfiki pracy pielęgniarki na oddziale psychiatrycznym dla osób dorosłych.

Doskonalenie umiejętności pielęgnowania pacjenta z zaburzeniami psychicznymi w oddziale psychiatrycznym dla dorosłych.

Wskazówki metodyczne dotyczące realizacji stażu:

Liczba godzin: 49 godz.

Liczebność grupy: 5–6 osób

Opiekun stażu: pielęgniarki z minimum 5-letnim stażem pracy w przedmiotowej dziedzinie, spełniające co najmniej jeden z warunków:

- posiadają tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa psychiatrycznego;
- posiadają tytuł magistra pielęgniarstwa i ukończony kurs kwalifikacyjny w dziedzinie pielęgniarstwa psychiatrycznego.

Wykaz świadczeń zdrowotnych do zaliczenia stażu:

1. Nawiązanie i podtrzymanie kontaktu terapeutycznego z pacjentem z zaburzeniami psychicznymi i jego rodziną.
2. Ocena stanu psychicznego i somatycznego osób z zaburzeniami psychicznymi.
3. Ocena konieczności zastosowania i zastosowanie wybranych form przymusu bezpośredniego.
4. Zastosowanie w praktyce psychoterapii elementarnej.
5. Rozkładanie i podawanie leków psychotropowych.
6. Aktywizowanie pacjenta z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej.
7. Określenie u pacjenta z wybranymi zaburzeniami psychicznymi: diagnoz pielęgniarskich, celu i adekwatnych do diagnoz interwencji pielęgniarskich, ewaluacja podjętych działań.

Warunki zaliczenia stażu:

- 100% obecności w placówce stażowej.
- Zaliczenie wymaganych świadczeń zdrowotnych (przynajmniej jeden raz) obowiązujących w oddziale psychiatrycznym dla osób dorosłych.
- Zaliczenie pisemne: opracowanie procesu pielęgnowania pacjenta z wybranym zaburzeniem psychicznym.

6.3. STAŻ: Oddział psychiatryczny dla dzieci i młodzieży

Cel stażu: Poznanie specyfiki pracy pielęgniarki na oddziale psychiatrycznym dla dzieci i młodzieży.

Doskonalenie umiejętności pielęgnowania pacjenta z zaburzeniami psychicznymi wieku rozwojowego.

Wskazówki metodyczne dotyczące realizacji stażu:

- Liczba godzin: 35 godz.
Liczebność grupy: 5–6 osób
Opiekun stażu: pielęgniarki z minimum 5-letnim stażem pracy w przedmiotowej dziedzinie, spełniające co najmniej jeden z warunków:
- posiadają tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa psychiatrycznego;
  - posiadają tytuł magistra pielęgniarstwa i ukończony kurs kwalifikacyjny w dziedzinie pielęgniarstwa psychiatrycznego.

Wykaz świadczeń zdrowotnych do zaliczenia stażu:

1. Nawiązanie i podtrzymanie kontaktu terapeutycznego z pacjentem z zaburzeniami psychicznymi wieku rozwojowego i jego rodziną.
2. Ocena stanu psychicznego i somatycznego osób z zaburzeniami psychicznymi wieku rozwojowego.
3. Zastosowanie w praktyce psychoterapii elementarnej.
4. Rozkładanie i podawanie leków psychotropowych.
5. Aktywizowanie pacjenta z zaburzeniami psychicznymi wieku rozwojowego z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej.
6. Określenie u wybranego pacjenta z zaburzeniami psychicznymi wieku rozwojowego: diagnoz pielęgniarskich, celu i adekwatnych do diagnoz interwencji pielęgniarskich, ewaluacja podjętych działań.

Warunki zaliczenia stażu:

- 100% obecności w placówce stażowej.
- Zaliczenie wymaganych świadczeń zdrowotnych (przynajmniej jeden raz) obowiązujących w oddziale psychiatrycznym dla dzieci i młodzieży.
- Zaliczenie pisemne: opracowanie procesu pielęgnowania pacjenta z wybranym zaburzeniem psychicznym.

6.4. STAŻ: Oddział dzienny psychiatryczny

Cel stażu: Poznanie specyfiki pracy pielęgniarki w dziennym oddziale psychiatrycznym. Doskonalenie umiejętności pielęgnowania pacjenta z zaburzeniami psychicznymi w dziennym oddziale psychiatrycznym.

Wskazówki metodyczne dotyczące realizacji stażu:

Liczba godzin: 35 godz.
Liczebność grupy: 3–4 osoby
Opiekun stażu: pielęgniarki z minimum 5-letnim stażem pracy w przedmiotowej dziedzinie, spełniające co najmniej jeden z warunków:

- posiadają tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa psychiatrycznego;
- posiadają tytuł magistra pielęgniarstwa i ukończony kurs kwalifikacyjny w dziedzinie pielęgniarstwa psychiatrycznego.

Wykaz świadczeń zdrowotnych do zaliczenia stażu:

1. Nawiązanie i podtrzymanie kontaktu terapeutycznego z pacjentem z zaburzeniami psychicznymi.
2. Ocena stanu psychicznego i somatycznego osób z zaburzeniami psychicznymi przebywających w dziennym oddziale psychiatrycznym.
3. Ocena funkcjonowania pacjenta w obszarze funkcjonowania oddziału dziennego.
4. Ocena deficytów pacjenta w ogólnym jego funkcjonowaniu.
5. Zastosowanie w praktyce psychoterapii elementarnej.
6. Rozkładanie i podawanie leków psychotropowych.

Warunki zaliczenia stażu:

- 100% obecności w placówce stażowej.
- Zaliczenie wymaganych świadczeń zdrowotnych (przynajmniej jeden raz) obowiązujących w dziennym oddziale psychiatrycznym.

6.5. STAŻ: Stacjonarny oddział rehabilitacji psychiatrycznej albo Oddział/zespół leczenia środowiskowego

Cel stażu: Poznanie specyfiki pracy pielęgniarki w stacjonarnym oddziale rehabilitacji psychiatrycznej/Poznanie specyfiki pracy pielęgniarki w oddziale leczenia środowiskowego. Doskonalenie umiejętności pielęgnowania pacjenta z zaburzeniami psychicznymi w oddziale rehabilitacji psychiatrycznej/Doskonalenie umiejętności pielęgnowania pacjenta z zaburzeniami psychicznymi w jego środowisku.

Wskazówki metodyczne dotyczące realizacji stażu:

- Liczba godzin: 40 godz.
Liczebność grupy: 2–3 osoby
Opiekun stażu: pielęgniarki z minimum 5-letnim stażem pracy w przedmiotowej dziedzinie, spełniające co najmniej jeden z warunków::
- posiadają tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa psychiatrycznego;
  - posiadają tytuł magistra pielęgniarstwa i ukończony kurs kwalifikacyjny w dziedzinie pielęgniarstwa psychiatrycznego.

Wykaz świadczeń zdrowotnych do zaliczenia stażu:

1. Nawiązanie kontaktu terapeutycznego z pacjentem z zaburzeniami psychicznymi w stacjonarnym oddziale rehabilitacji psychiatrycznej/Nawiązanie kontaktu terapeutycznego z pacjentem z zaburzeniami psychicznymi i jego rodziną.
2. Określenie deficytów i potrzeb pacjenta z zaburzeniami psychicznymi w stacjonarnym oddziale rehabilitacji psychiatrycznej/Określenie potrzeb pacjenta z zaburzeniami psychicznymi w warunkach domowych.
3. Współpraca z członkami zespołu terapeutycznego stacjonarnego oddziału rehabilitacji psychiatrycznej lub zespołu leczenia środowiskowego i rodziną pacjenta w kompleksowym programie terapeutycznym pacjenta.
4. Samodzielne prowadzenie wybranych treningów w zakresie samoobsługi (trening higieniczny, lekowy) w oparciu o zasady rehabilitacji psychiatrycznej.
5. Określenie u wybranego pacjenta z zaburzeniami psychicznymi w stacjonarnym oddziale rehabilitacji psychiatrycznej lub w środowisku domowym pacjenta: diagnoz pielęgniarstkich, celu i adekwatnych do diagnoz interwencji pielęgniarstkich, ewaluacja podjętych działań.
6. Ocena stanu psychicznego i somatycznego pacjentów z zaburzeniami psychicznymi i ocena konieczności ewentualnej jego hospitalizacji.
7. Motywowanie pacjenta z zaburzeniami psychicznymi do aktywnego udziału w procesie diagnostyczno-leczniczym.
8. Rozmowa z rodziną pacjenta z zaburzeniami psychicznymi.

Warunki zaliczenia stażu:

- 100% obecności w placówce stażowej.
- Zaliczenie obowiązujących w danej placówce stażowej wykazu świadczeń zdrowotnych (minimum jeden raz).

7. WYKAZ ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH, DO KTÓRYCH JEST UPRAWNIONA PIEŁĘGNIARKA PO UKOŃCZENIU KURSU KWALIFIKACYJNEGO W DZIEDZINIE PIEŁĘGNIARSTWA PSYCHIATRYCZNEGO

1. Podejmowanie działań promujących zdrowie psychiczne.
2. Realizowanie działań w zakresie profilaktyki zaburzeń psychicznych I, II, III i IV stopnia.
3. Komunikowanie terapeutyczne z osobą z zaburzeniami psychicznymi i jego rodziną.
4. Stosowanie różnych form przymusu bezpośredniego.
5. Aktywizowanie pacjentów z zaburzeniami psychicznymi z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej.
6. Samodzielnie prowadzi treningi w zakresie i samoobsługi: trening lekowy, trening higieniczny.
7. Planowanie opieki pielęgniarstkiej nad osobami z zaburzeniami psychicznymi.

8. Prowadzenie psychoedukacji w różnych placówkach ochrony zdrowia psychicznego i w środowisku domowym.
9. Udzielanie wsparcia społecznego osobom z zaburzeniami psychicznymi.

